

**ВОЕННОМЕДИЦИНСКА
АКАДЕМИЯ**

София 1606, бул. "Г. Софийски" №3,
Република България
Тел.: (+359 2) 92 25 188, 92 25 647

**MILITARY MEDICAL
ACADEMY**

№3, G. Sofiisky Str., 1606 Sofia,
Bulgaria
Tel.: (+359 2) 92 25 188, 92 25 647

До

Председателя на Научното жури,
определено със Заповед No РД-26-1200/11.07.2017 г.
на Директора на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов” - София

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ивелин Такоров, дм

*Клиника чернодробно-панкреатична хирургия и трансплантология, ВМА-
София*

Външен член на научното жури

Относно: защитата на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор” на тема: „Съвременни тенденции при лечение на дебелочревните травми”, разработен от д-р Константин Иванов Костов, хирург в Трета хирургична клиника на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов” - София.

Доктор Константин Костов е роден през 1978 година. Завършва висшето си медицинско образование в МУ-София през 2002 година. Има призната специалност по хирургия от 2008 г. Академичната му кариера започва през 2012 година, когато след конкурс е назначен за асистент към Катедра по Обща, висцерална и спешна хирургия на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов”. Получава допълнителна квалификация по лапароскопска хирургия, интензивно лечение и реанимация. Д-р Костов активно участва в

научната и клинична дейност, разработва 4 труда по теми, свързани с дисертацията, а общата научна продукция на кандидата включва 21 пълнотекстови публикации и над 30 научни съобщения на национални и международни конференции и конгреси. Ползва руски и английски език. Д-р Костов е редовен член на Българското хирургическо дружество.

Представеният за оценка научен труд „Съвременни тенденции при лечение на дебелочревните травми“ е разработен в съответствие с изискванията за придобиване на научната и образователна степен „доктор“, онагледен е с 32 фигури и 23 таблици, и е с общ обем от 122 страници, разпределени както следва:

1. Въведение – 2 стр.
2. Литературен обзор – 46 стр.
3. Цел и задачи – 1 стр.
4. Материали и методи – 3 стр.
5. Резултати – 22 стр.
6. Разширен анализ на представените резултати – 5 стр.
7. Обсъждане – 4 стр.
8. Изводи – 3 стр.
9. Заключение – 1 стр.
10. Приноси – 2 стр.
11. Публикации, свързани с дисертационния труд – 1 стр.
12. Приложения – 8 стр.
13. Библиография – 17 стр.

За актуалността и навременността на дисертационния труд свидетелства нарастващото значение на травматизма в съвременната медицинска практика. На този фон систематизираното представяне на възможните усложнения и детайлното структуриране на алгоритмите за поведение е от полза за науката и клиничната практика. Още повече, анализът на голяма серия от пациенти, третирани по конкурентни методики – първично възстановен пасаж и стомиране, дава възможност за

критичен и задълбочен поглед върху преимуществата и недостатъците на използваните техники.

Изложеният върху 46 печатни страници литературен обзор е прекалено подробен, но ясно структуриран и съвременен. След кратка историческа справка в първа точка от обзора авторът разглежда демографията и епидемиологията на дебелочревните травми – сравнително редки (под 1%) с преобладаване на проникващите увреждания. Споменати са и ятрогенните перфорации. Медико-социалната значимост на проблема и анатомичните особености са обект на втора и трета точка от литературния обзор. Логично в четвърта точка много подробно е изложено съвременното класифициране и степенуване на абдоминалната травма. Упоменато е значението на общата физиологична увреда (точка 5). Диагностичният алгоритъм при травматични пациенти със суспекция за дебелочревна увреда е описан в шеста точка. Следващите две - 7 и 8, изчерпателно представят възможностите за лечение (едноетапни или многоетапни интервенции) и спецификата на постоперативните грижи. Публикуваните резултати и в частност усложненията са разгледани в точка девет, дефинирани са рисковите фактори за инсуфициенция, както и проблемите свързани с колостомията. В последните се коментира изборът на хирургичен подход, и по същество съставляват есенцията на литературния обзор. Дефинирани са възможните стратегии, отчетено е влиянието на факторите шок, време до оказване на специализирана помощ, контаминация, комплексност на травмата и т.н. Представени са редица детайли, свързани със съвременната тактика за хирургичен контрол на уврежданията (DCS).

Поставената цел - “На основата на индивидуализиране и обобщаване на стойностите и белезите на признаците и явленията, характеризиращи травматичните увреждания на дебелото черво, да се проучат основанията за избор на хирургично-терапевтичен подход и да се предложи клиничен протокол”, е адекватна, като десетте задачи за осъществяването ѝ частично се припокриват, могат да се сведат до пет, но точно кореспондират с темата на дисертационния труд и считам, че са изпълнени.

В главата “Материал и методи” са представени ретро- и проспективно проследените 136 последователни пациенти, с подгрупи от първично възстановени (n=52) и стомирани (n=84). Липсва подробно описание на използваните оперативни техники, инструментариум и шевен материал, като основно внимание е обърнато на приложените при анализа статистически методики.

В следващата глава - “Резултати”, върху 22 страници са представени и анализирани получените след обработката на данните резултати, богато онагледени с 29 фигури и 16 таблици. Липсва прегледна номерация на фигурите, но представените графики и таблици съдържат детайли, от които лесно може да се добие клинично значима информация и да се направят заключения.

Анализът на получените резултати е изведен в отделна глава - “Разширен анализ на представените резултати”, където авторът акцентира върху високата честота на пенетриращите наранявания (82,35%) и изолираните дебелочревни травми (30,88%) при изследваната популация, засягането на хора предимно в активна възраст (79%), времеви интервал до получаване на специализирана помощ – до два часа при 56,62% от пострадалите, позволяващ едноетапно третиране. Коментирана е по-високата смъртност при пациентите със съчетана травма.

Обсъждането, макар и кратко - 4 страници, следва хода на литературния обзор, прави критична съпоставка на получените резултати и извежда като водещи фактори своевременността на лечението, комплексността на травмата и точната първоначална преценка за нейната тежест.

Направените 12 извода са обемни и недобре стилистично оформени, но съответстват на посочените задачи и в голяма степен успяват да резюмират значимостта на работата. Приемам посочените от дисертанта приноси, макар и повече на брой, тъй като наистина трудът е иновативен за българската медицинска практика.

Библиографската справка е изчерпателна и съвременна, включва 7 научни труда на кирилица и 192 на латиница, или общо 197 публикации.

Цитирани са почти всички фундаментални трудове, имащи отношение към развитието на травма-хирургията и ресусцитацията, както и тези, тясно свързани с менажирането на дебелочревните увреждания. Публикувани през последните пет години са 5,5% (n=11) от цитираните книги и научни статии. Източниците не са подредени нито по азбучен ред, нито според реда на поява в текста и това затруднява ориентацията на читателите.

Изложените по-горе критични бележки мога да отнеса по-скоро към ръководителя на дисертанта, тъй като в труда личи положеното от д-р Костов старание при описанието и анализа на ясно фокусираната, но пряко свързана с множество фактори тема.

Имайки предвид всичко гореизложено, както и личностните и професионални качества на д-р Константин Костов, изразявам своето становище “за” защитата на дисертационния труд „Съвременни тенденции при лечение на дебелочревните травми” и си позволявам да приканя почитаемите членове на научното жури да го подкрепят за присъждане на образователната и научна степен “доктор”.

20.11.2017 г.
гр. София

Член на журито:
(доц. д-р Ивелин Такоров, дм)